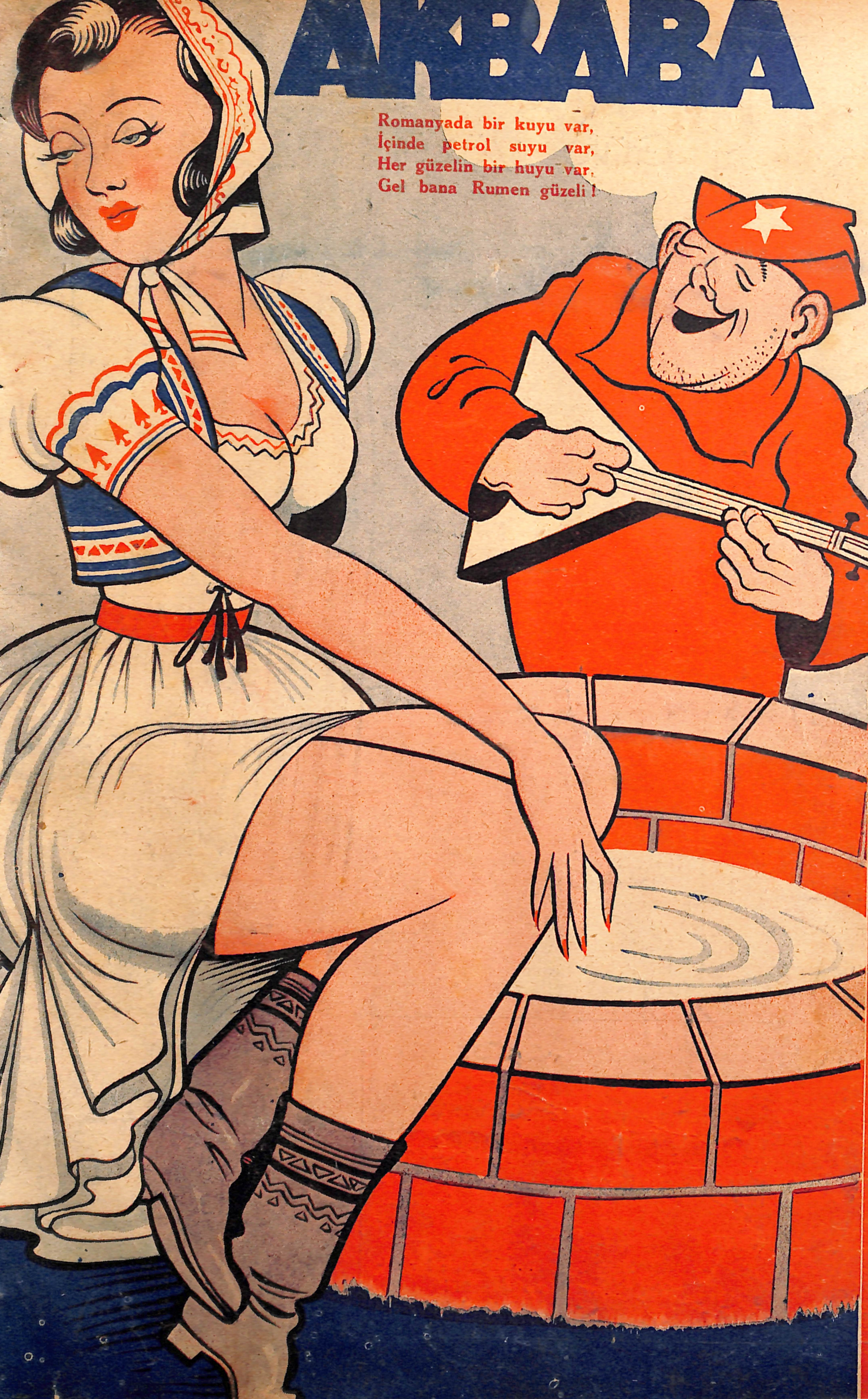
AKBABA

SAYI
6

İÇİNDEKİLER

Abdülhak Hâmid'in ölü
yıldönümü karşısında
Hasan Âli YÜCEL
"Maarif Vekili"

●

Falih Rıfkı ATAY

●

İbrahim Alâettin Göv

●

İsmail Hâmi Danişmen

●

Fazıl Ahmet Aykaç

●

Behçet Kemal Çağla

●

Hâmid'in Lüsyen'le evle
dikleri gün alınmış
gelin - güvey resimleri
Hâmid'in son eseri, so
mısraı, nükteleri . .

●

KALEM ve KAZMA
Yusuf Ziya ORTAÇ

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR,
SİYASİ, FİKİR, SANAT, MİZAH
MECMUASI

SAHİBİ:

Yusuf Ziya ORTAÇ

İDAREHANE

İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500,
üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere: Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

13 Nisan, 1944 — Perşembe

Sayı: 6

Türk Sahnesinin Güler yüzü HÂZIM ÖLDÜ

Türk sahnesi uğursuz günler geçiriyor:

Neyyire Ertuğrul'un ölüm acısı, yüreklerimizde, üzerinden bir yıl değil, bir gün bile geçmemiş kadar taze ve derin sızlarken, yeni bir kara haberle sarsıldık: Hazım Körmükcü öldü!

Hazım, sevgisi dar bir münevver çerçevesi içinde kalmış sanatkârlardan değildir. O, şöhretini vatan haritası üstüne yaymış bahtiyar bir kudretti. Sanata tebessüm ve tebessüme sanat katan bu müstesna yaradılış karşısında, çeyrek asır, bütün memleket boyunca güldük.

Onun ölümile Türk sahnesinin güler yüzü söndü.

Hazımın hayatı:

Hazım, İstanbul çocuğudur. 1898 de Ayaspaşada, Ebe sokağındaki baba evinde doğdu.

Babası Cazim Bey, Mabeyin muzikasında solfaj ve flüt muallimi imiş. Büyük babası Cakır Hakkı Bey de, yine sarayda kurulan tiyatro kolunun reisi imiş.

Hazıma, babadan ve büyük babadan her iki sanat ta miras kalmıştır. Musiki ve aktörlük.

Hazım, ilk defa, Benliyan kumpanyasında, figüran olarak sahneye çıkmıştı. Sonra, eski Şehremanetinde belediye meclisine zabıt kâtibi oldu.

Fakat o, kalem efendisi olmak için yaratılmamıştı. 1917 de, Şehzadebaşında, Letafet apartmanında ilk tiyatro mektebinin temellerini atan Darülbedayii Osmani'ye girdi ve ertesi yıl da Halit Ziya Uşaklıgil'in «Füruzan» isimli piyesinde, küçük bir uşak rolile sahneye çıktı.

Türk sahnesinin büyük neşesi Hazım, ilk zamanlar bir facia sanatkârı olarak görünmüştür: Hiyle ve sevgi, halkın düşmanı, katil gibi dram ve meodramlarda seyircileri hüngür hüngür ağlattı.

Hattâ Yusuf Ziya Ortaç'ın Binnaz" isimli manzum trajedisinde de Karakollukcu başı rolüne çıkmış ve pek canlı bir tip yaratmıştı.

Onun, göz yaşından kahkahaya geçişi, Musahip Zade Celâl'in eserlerile başlar. O tarihten sonra, Hazım, memleketin hafızasında eşsiz bir şetaret olarak yaşamıştır.

Son defa, bir pazar günü «Mum söndü» de rol alan Hazım hastalanmış fakat hastalığına rağmen, o gece 39 derece ateşle yine sahneye çıkmıştı.

Sanat ateşi hastalık ateşinden üstün olan Hazım, nihayet, nisanın birinci cumartesi günü saat 13,40 da söndü.

Bir nisan!.. ve Hazımın ölümü!. İnsanın âdeta haklı bir şüpheyle bağıracağı geliyor:

— Bu ne zalim puvasan davril!

AKBABA

Hâzım'a Dair Düşünceler

Hâzım, eşine, dünya sahnelerinde pek az raslanan büyük ölçüde bir sanatkârdı. Bir gün Türk sahnesinin tarihi yazılırsa, yirmi beş yıl bütün Türkiyeyi katıltarak güldüren bu genç adamın ismi ilk satırda yer almalıdır.

Muhsin ERTUĞRUL

Allah ondan hiç bir şeyi esirgememişti. Onun toprağını en nadide hamurdan yuğurmuş, birkaç insan ruhuna taksim edeceği nimetleri olduğu gibi ona boca etmişti.

Vasfi Rıza ZOBU

Hâzım, son defa "Mum Söndü„ yü oynamak için 39 ateşle sahneye çıkmıştı. Bu çıkış onun ölümüne sebep olmuştur.

Mum Söndü.. Hem de bir nefesle.. Ne hazin tesadüf!

Behzad BUTAK

HER HAFTA

KALEM VE KAZMA

Kalem, yapıcı olmak için yıkıcı olmağa mecburdur. Tıpkı belediyelerimizin kazması gibi. Yarınki güzel İstanbulu, dünkü çirkin İstanbulun üstüne kuramazdık. Yenicami âbidesi, tahta barakaların enkazı altından yükseldi. Yarin Sinan'ın taş kesilmiş dehası Süleymaniyeyi de böyle bir yığın ahşap evin tahta perdesi arkasından çıkaracağız. Ankara böyle yapılıyor, İzmir böyle yapıldı ve Türkiye böyle yapılacak.

Biz de yapıcı olmak için yıkıcı olacağız. Fakat çirkinin yıkıcısı, fakat gerinin yıkıcısı, fakat soysuzun yıkıcısı!

Türk yazarının kalemi, bir kangal bakır tel için bir depo kundaklayan alçak menfaate karşı kazmadır.

Türk yazarının kalemi, millet kanından altın imâl eden karaborsa simyacısına karşı baltadır.

Türk yazarının kalemi, anbar dolusu buğdayı çürüten, çuvallarla fasulyeyi yeşerten, sandıklarla makarnayı küflendiren hımbıl kafaya karşı lobuttur.

Türk yazarının kalemi, devlet otomobilile Büyükdere safasına çıkan daktilo kıza karşı sopadır.

Türk yazarının kalemi, sabahcı kahvelerinin propaganda türkülerine, soysuz şiirlerine, bozguncu fikirlerine karşı tokattır, yumruktur, tekmedir.

Yıkacağız!... Yeniyi yapmak için yıkacağız. Güzeli yapmak için yıkacağız. Üstünü yapmak için yıkacağız!

Yeterki, kazma-kalemler her kalkışta bir çürük temele, bir köhne çatıya insin. Sinanın kubbesine, Kasımın minaresine değil!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Gazetelerden : Harb, artık son demlerini yaşıyor.

Müttefik devletler — Vasiyetnâme mi ?
Sulh noteri — Evet: "Evlâtlarım, ben gözümü yumar yummaz miras kavgasına düşmesinler !„ diyor . . .

Şimdi..

– Feridun Cemal'e –

Aziz kardeş, felek zalim, cihan gayet acar şimdi,
Değil düşman, bütün yâran dahi durmaz kaçar şimdi!
Zaman bin bab-ı zahmet mutlaka hergün açar şimdi,
Kalaysız bir bakır halinde kalmıştır Macar şimdi!!

Fazıl Ahmet AYKAÇ

Abdülhak Hâmid'in Son Eserine Dair Hâtıralar

Yazan: İsmail Hâmi Danişmend

Hâmid ölüm döşeğinde . .

Şimdi hep vâlide sultanlık onun dilhâhı,
İhtiyar padişehim oldu o yüzden cânî !

"Son günlerdeki el yazısı,,

> **Bugün**
>
> **Bugün, Abdülhak Hâmid'in yedinci ölüm yılıdır.**
>
> **AKBABA, sayfalarının çoğunu, ismi ebediyetin hafızasına işlenen büyük şaire ayırdı.**
>
> **Aziz hâtırası huzurunda hürmet ve minnetle eğiliriz.**

Hâmid son yıllarını her gün artan bir can sıkıntısı içinde geçirmişti. Kendisile beraber sanki dünyada ihtiyarlamış, çok sevdiği hayat artık yüzüne bakılmayacak bir kocakarı haline gelmiş gibiydi! «Kanuninin vicdan azabı» ismini verdiği son eserinde şu manzum muhavere ile büyük ihtiyar işte bu halini anlatmak istiyordu:

— Tat yok gecesinde, gündüzünde :
Ben neyleleyim bu yeryüzünde ?
— Tatlıdır rûz - ü şebi dünyânın,
Tatmıyorsan o senin noksânın !

Hâmidin ruhî bir hastalık seyri gösteren bu daimî sıkıntısının tuhaf bir sebebi vardı: Zekâsı ihtiyarlamadığı halde vücudu ihtiyarlamıştı! Bu ihtiyar vücut artık o genç zekânın emirlerine itaat edemiyecek hale geliyor ve meselâ titrek elleri bir kibriti bin müşkülâtla çakabiliyordu. Onun için Hâmidin son yıllarındaki hali, harap bir eve hapsedilmiş bir cihangire benziyordu. Bu cihangir o harap evde işsizlikten muztarıptı! Gündüzleri bu elim işsizliğini çok defa kendi kendine satranç oynayarak unutmaya çalışır ve tabiî hem oyunu kazandığı için neşelenir, hem kaybettiği için kızardı! Bilhassa geceleri iç sıkıntısı büsbütün artardı: Ziyaretine gelen dostlar çekilip gittikten, evin içinde herkes yattıktan sonra ihtiyarlık uykusuzluğu içinde tek başına tıpkı bir sevgili bekler gibi her gece sabahı bekliyen bu uzun ömür mahkûmunun en büyük derdi sağlıktı. Bir gün gene bu halinden şikâyet ediyordu:

— «Eşber» gibi, «Tezer» gibi bir şey daha yazın, bütün sıkıntılarınızdan kurtulursunuz! dedim. Muhterem refikasile Nazan Danişmend'in de bir kaç gün benimle beraber ısrarları nihayet ona bu fikri haklı göstermeğe başladı. Bütün tereddüdü, ellerinin artık kalem tutamayacak hale gelmesindendi. Fakat herkesin görüp bildiği bu hali kendisi itiraf etmek istemez, vücudunun aczi zekâsının izzetinefsine dokunur, onun için gözlerinin yorgunluğundan bahsederek avunurdu! Nihayet bir şart koydu:

— Senin yazın kalın olduğu için kolay okuyorum. Sen yardım edersen yazarım! dedi. Abdülhak Hâmid artık iç sıkıntılarını unutmuş gibiydi. Ten kafesinde bunalan mahpus gibi artık bir meşgale bulmuştu. Hemen her akşam ziyaretine gittikçe «Kanuni'nin vicdan azabı» nı biraz daha ilerlemiş bulurdum. Hâmid bu son eserini altı ayda yazdı ve ölümünden ancak on gün evvel bitirdi. Fakat tebyiz işi çok çetindi. Çünkü gündüz yazdıklarını akşam ben gelince okuyamıyordu. Çok defa beraber okumaya çalışır, bazan okuyabilir, bazan da okuyamazdık! İşte bu okuyamadığımız yerleri yeniden tanzim ettiği mısralarla doldurur ve hattâ bazan ben yazarken o ezberden söylüyormuş gibi imlâ ediverirdi. Benim yazdığım temiz defter kendisinde durur, bazan bunun üstünde de kalem oynatır, değişiklikler yapar ve akşamları bunları bana gösterip anlatırdı.

— Arkası 14 üncü sayfada —

Hâmid'in hergün oturduğu koltuk ve masa üstünde Finten . . .

Hâmid

Eserlerini 1906 tarihlerinde okumağa başlamıştım. Hâmit, o vakit, yasak'tı. Nerede ise kırk yıl geçecek, hâlâ, bir kitabını açtığım vakit, korku ile tadılmış bir zevk yasağının keyfini duyarım.

Hâmıd'in sesi büyüktü. Çocuklarımız bile onu anlamasalar da unutmıyacaklardır. Keşke bugün yetişmeğe başlasaydı, diye esef duyduğum pek müstesna eskiler arasında o vardır.

Şiirde dilin ehemmiyeti nasıl inkâr edileblir ? Tabii dilde yazılma nefesler var ki üstlerinden altı asır geçti, şimdiki orta mektep okuyabiliyor. "İsyân - ı mevc - i zâhir - e ettinse vakf - ı gûş" (l)'un üstünden kaç sene geçti?

Bizler, hattatların yazıları gibi, divan edebiyatının ve Hâmid'in son tadıcıları olduk.

Falih Rıfkı ATAY

(l) Ahmet Haşim'indir.

●

Hâmid'i Anarken..

(Paul Valery) ölüleri yaşatmak için tek çare, onları anmaktır der. Ne güzel duygu ve ne yerinde düşünce! Eğer zihnimizde hâtırasını tazeliyeceğimiz ölü, şayet uzun zamanlar bir milletin zekâsında nisanlar, haziranlar ve nihayet hazanlar canlandırmış bir varlıksa, elbet bu (anış) yavaş yavaş bir (anıt) değeri alıyor ve henüz yeşeren yeni ilhamlara, ülkülere taze bir kaynama kudreti getiriyor. Bunda şüphe yok. Ancak ince bir nükteye iyice dikkat etmeli; bakmalı ki: Geleceği ilgilendirmek için, geçmişe çevrilen göz, *yapmacık* bir şey olmasın. Çünkü o vakit en duru sevgi, bulanık ve bulaşık bir renk alır ve gönüllerde -eski tâbirle- «huzûğ ve huşûğ» uyandırması gereken iş, soğuk bir soytarılık gibi görünür. İnanım şudur:

Bütün büyüklerimiz için olduğu gibi Hâmid hakkında da iki noktaya gerçek bir önem vermeliyiz. Birincisi, onu hiç unutmamak, ve hakikati arayan cömert bir inceleme gözile derinleştirmek. İkincisi, bu ödevi verine getirirken, işi tamamile (mihanikî) ve içsiz bir (gösteri) haline sokmamak!

Abdülhak Hâmid ve Bayan Lüsyen: 1913 de evlendikleri gün . . .

Azizim Yusuf Ziya,

(Sen bu dâvayı her yandan iyi kavrayan bir arkadaşsın. Üzerine bol ışıklı zekânı, bir projektör gibi çevirdiğin sahifelerde Hâmidin yıldönümü, sağlam bilgi ve yalansız ilgi ile hatırlamak isteyişine hepimiz teşekkür etmeliyiz. Ben, sana bu borcu ödemek arzusunu duyanların ön sırasına geçmek dilersem saygısızlığıma verme!.. Dilimizi, eski lisanın kara sularından engine doğru açarken «hareket üslerimizi» hatırdan çıkaramayız. Eğer böyle yapmazsak -biraz denizci üslûbu ile konuşayım- hem rotamızı kaybederiz; hem de bir gün «mevkii sefine» tayin etmemiz imkânsız kalır. Nitekim şu saniyede bile hayli «pusulayı şaşıran» görüyoruz. Baki başarı dilekleri ve saygılar kardeşim.

Fazıl Ahmet AYKAÇ

BİZİM KIYMETLERİMİZ

NURULLAH ŞEVKET TAŞKIRAN

Rahat uyumak için bir köşesindeki kulubeye çekildiğim ormanda henüz gün doğarken kulağıma çalınan tatlı namları dinlıyerek sabah jimnastiğimi yapmak... Bu feda edemediğim zevklerden biri...

Hatip çayının geçtiği vâdide yankılanan bu sesler bana sanki korunun içinden geliyor hissini verir. Halbuki bu güzel sesleri işleyip geliştiren Ankara Konservatuvarı ta karşımızdaki sırtın üstündedir. Bu sevimli yurdun hemen her bucağını bilirim. Şimdi de, burada yaşayan bahtlı insanlardan binlerce okuyucusu olan bir mecmuada bahsetmek fırsatı beni heyecanla onlara koşturdu.

«En zorlu depremlerden bile korkmam» der gibi sırtı kaplayan bu müheykel binanın her bakımdan sarsılmaz temeller üstüne atıldığı ne kadar belli. Kalın dört köşe sütunların birbirinden ayırdığı geniş kapılarından taşan insan selleri de heybetini bir kat daha arttırır. Cumartesi konserlerinin zengin kalabalığı...

Okulun içinde de dış görünüşüne uyan bir cazibe var. Arılara rakip bir faaliyet, her köşesinde kaynaşır. Koridorlara taşan bu kaynaşma sizi daha avludan karşılar. Burada hiç kimseye bir şey sormağa lüzum yok. Müfrit intizamın, sanat aşkının, vazife hissinin uğultusu; en duygusuz kulaklara haykıracak kadar gür, ışığı, en kısık görüşleri bile kamaştıracak kadar parlak.

Müdüründen en genç talebesine kadar gıptaya değer bir misafir perverliği herkes kendine öyle mal etmiş ki. Bu, onların; mesleklerinin hususiyetine de pek yakışıyor. İnsan burada duvarlara sinen bir sanat kokusu seziyor, başka türlü bir hava teneffüs ettiğini sanıyor. En basit eşya, bu sanat kalkınmasında rolü olan bir varlık taşır gibi...

Ne ders, ne prova, ne yemek, yatma zamanları saniye şaşmadan şiirli bir uğultuyla durmadan dönen bu muazzam sanat değirmeninin bir hususiyeti de şu: Gündüzlülerle 147 yi bulan talebe kadrosu içinde 11—12 yaşındaki çocuklarla yetişkin delikanlıların, genç kızların, hepsinin göğsünde bu ateşin aynı hızla yanması; bu imanın tek bir kalb gibi çarpması... Sonra birbirinden yaşça bu kadar farklı talebeyle mezunlar arasında böyle samimî bir meslek ailesinin kurulup, yaşayabilmesi. Ders aralarında şurada burada toplanan talebe guruplarının yanından sanatla ilgisiz bir konuşma duyarak geçtiğimi hatırlamıyorum. İnsanda çalışma arzusunu bu kadar canlandıran bir müesseseye rastlamadığımı söylersem mübalağa sanmayınız.

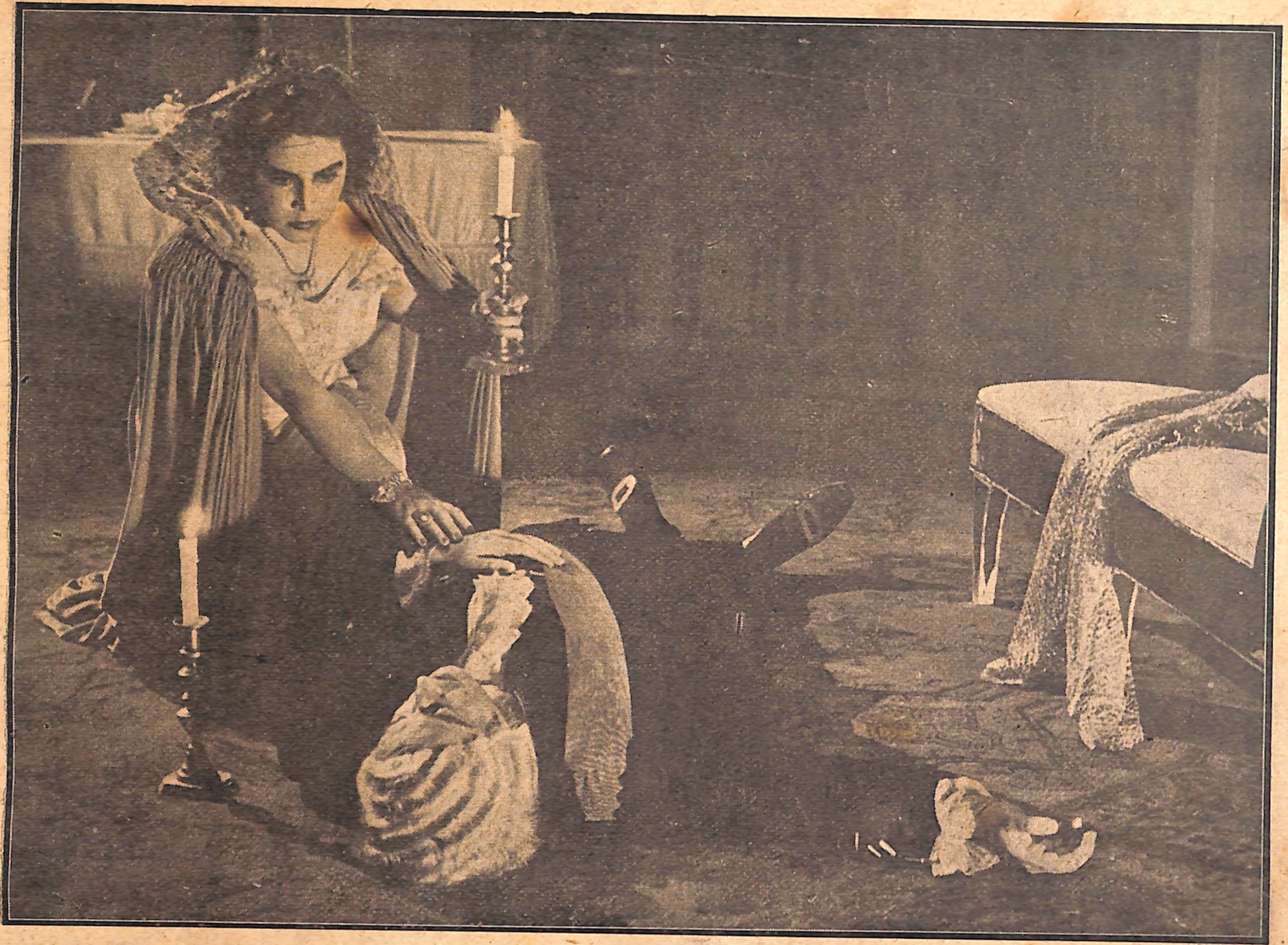
«Keşke tekrar çocuk olsam da gene okul hayatı yaşasam.» Arzusu her mektep görende vardır. Bana birbirinden ayrılmaz üç kardeş sanatı koynunda şefkatle besleyen bu sihirli kucağa atılma belki yaşımın iki katına çıktığım zaman da duyacağım gibi gelir.

Opera kısmının şan öğretmeni, sanatkâr Nurullah Şevket Taşkıran'ı bana söz verdiği saatte bekleme odasında buldum..., «Eğer sizi sıkmazsam.» diye mukaddeme yapmağa çalışırken «buyurun, sorun» diye cesaretimi kamçıladı:

— Almanyayla İtalyaya opera artisti olmak için mi gittiniz öğretmen olmak için mi? Orada neler yaptınız?

— 1928 yılı sonlarına doğru müzik pedagojisi tahsili için İstanbulda Maarif Vekâleti tarafından açılan imtihan-

Toska Operasından bir sahne: Nurullah Şevket Taşkıran ve Semiha . . .

da kazanarak Almanyaya gönderildim. Orada (Stern) konservatuvarlarının müzik öğretmeni yetiştiren kısmıyle aynı zamanda (Baptist Hoffman) ın şan sınıfına devama başladım. İki sene sonra (Beethoven) salonunda konservatuvarın konserlerinde solist olarak iştirâke başladım. Bundan sonra da gerek piyanoyla gerek büyük orkestra refakatiyle bu salonda konserler verdim. Buradaki başarımızı beğenen konservatuvar direktörü (Profesör Dr. Paul Graener) bana opera kısmına geçmemi tavsiye etti. Ve bunu Berlin talebe müfettişliğine bildirdi. Fakat hem vekâlete karşı angajmanım, hem öğretmenlikte yurduma daha faydalı olabileceğim kanaatile mesleğimde kalmağı tecih ettim.

Fakat direktör meccanen ayrıca opera okulunun mesaisine katılmamı arzu edince, konservatuvarı bitirinceye kadar buraya devam ettim. Diploma aldıktan sonra Maarif vekilliği, İtalyan şan ekolü ve repertuvarını tetkik için (Milâno) ya gönderdi. Orada da bir müddet krallık konservatuvarında çalıştıktan sonra 1933 nihayetinde memleketime döndüm.

— Güzel büyük seslerin, Türkiyenin her köşesinde mebzulen bulunduğu fikrinde misiniz? Beynelmilel sanatkâr nasıl yetişir?.

— Her memlekette olduğu gibi bizde de ham ses malzemesi mevcuttur. Yalnız bu elemanları bulabilmek ve onları garp taganni tekniğiyle yetiştirmek lâzımdır. Şu kadar var ki dünya ölçüsünde sanatkâr yetiştirmek, cemiyetin büyük kabiliyetlere maddî manevî müzaheretiyle mümkündür. Yani bu çapta istidatlı sanatkâların mesaisi muhtelif meşgalelerle israf edilmemelidir.

— Bizim gençlerin sesi size çok ümit veriyor mu?

— Bizim gençler arasında hiç şüphe yok, istikbal için güzel ümitler beslediklerimiz var. Bu çalışma hızıyla giderlerse elbette takdire değer derecelere yükseleceklerdir.

— İdeal bir opera artisti olmak için gerekli vasıflar nelerdir?

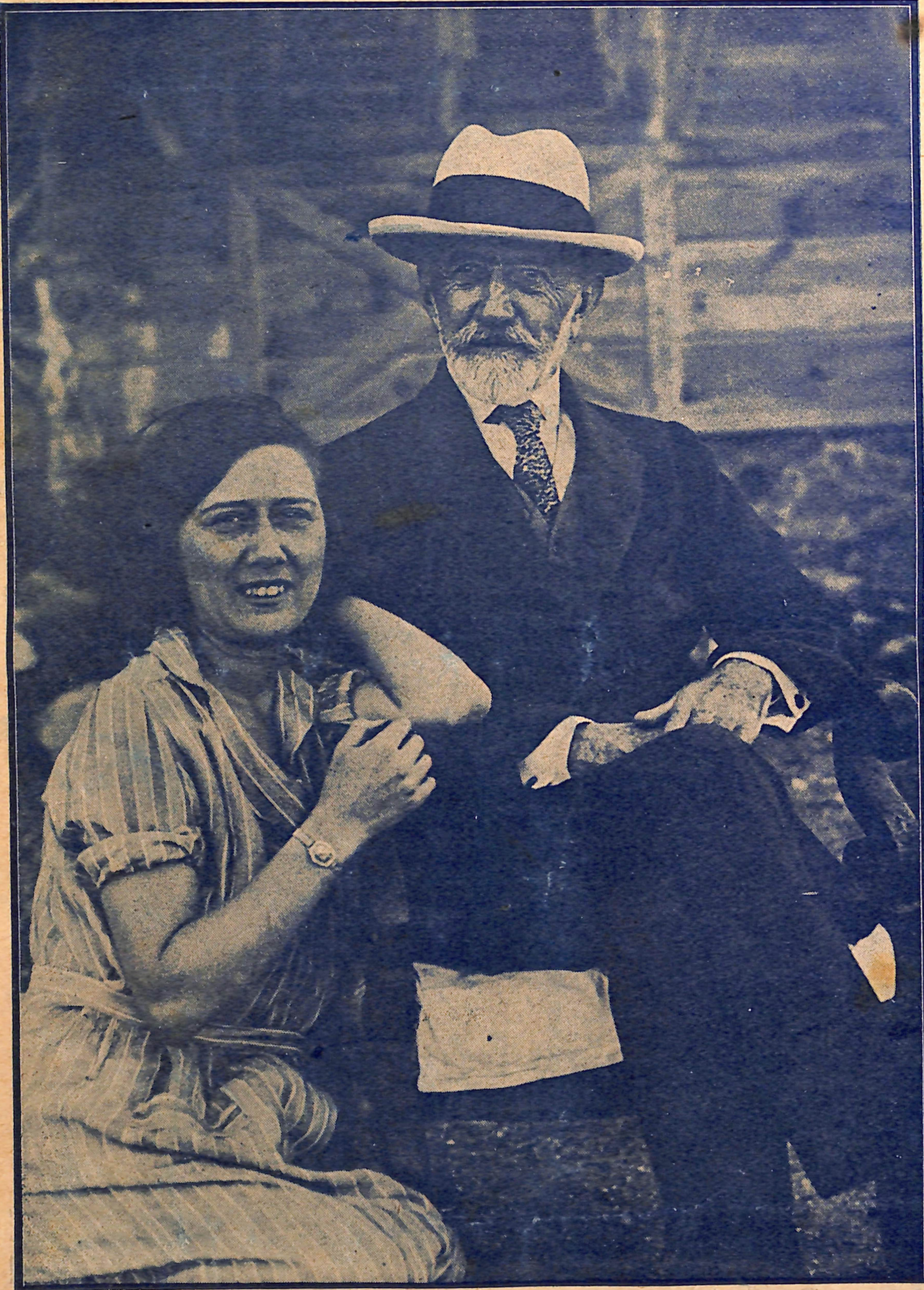
— Teknik, olgun bir sese, hassas bir kulağa sahip olmak, söylediği parçaların mevzuunu, ruhunu, kendi benliği içinde yaşaması ve hareketleriyle, yüz ifadeleriyle seyirciler üzerinde tesir yapabilmektir. Esasen böylelikle halkın duygularını avcunun içine alan artistler, hakikî sanatkârlardır. Yoksa karşıdan dinlerken insana hoş gelen güzel sesler vardır ki sahnede bu kudreti gösteremezler. Zaten beynelmilel şöhretler de saydığım imtiyazları taşıyan insanlar değil midir?.

— Bizim artistlerimiz ses kalitesi, temayül bakımından en fazla hangi operaları, kimlerin eserlerini oynamağa müsait görünüyorlar?.

— Yalnız bizde değil, dünyanın her tarafında artistler, estetik duygularının hususiyetine, fizikî, ruhî temayüllerine müzikal zevklerine göre eserler oynamak isterler. Buna rağmen rejisörlerin takdir ve intihapları da artistler üzerinde müessir olabilir.

— *Arkası 13 üncü sayfada* —

ABDÜLHAK

Varol Lüsyen, tavafet ey Nur,
Ey âhırı ömrümün bahârı!

Nurunla tenevvür etti cismim
Çeşmim kapanınca nuru kalsın!

Hâmid

Hâmid, önce kalıbı yapıp sonra içini doldurmağa uğraşan rüzgârı kıt sanatkârlardan değildi. Onun berrak bir su gibi akan veya bir şimşek gibi çakan mısraları yanında düğümlü ve karanlık lâkırdılarına da rastlanır. Ruhu anlatmaya yetmiyen dilin ıstıralını insan Hâmid'in manzumelerini okurken daha iyi hissediyor.

Şiirinde düşünce unsuru, lirizm, söz güzelliğine baskın olduğu içindir ki, kendisinin de pek çok çeşitlerini tecrübe ettiği, bütün dil ve şekil değişikliklerine rağmen kitapları uzun ömründen daha çok sürekli zamanlar edebiyatımızın ön safında yer tutacaktır kanaatindeyim.

İbrahim Alâettin GÖVSA

•

Hâmid

Hâmidi seviyoruz ve unutmayacağız. Ah, Tahranda ve Londrada bulunduğu kadar Rizede de kalabilseydi !

Onun daha çok sevilmesine engel olan şark, garp ikiliği bir çoklarımızı batırmaktadır. En büyük olması için kompromilerden kurtulması, cihadını tamamlaması ve Anadoluda ermesi yeterdi.

Hâmidi, Haşimi, Akifi kay bettik. Yahya Kemalle müteselliyiz.

Ankara : 7 - 4 - 44
Behçet Kemal ÇAĞLAR

HÂMİT

Abdülhak Hâmid

Ankara : 2 - 3 - 944

Edebiyatımız için bir yenilik, fikir hayatımız için kendi cinsinde başlı başına bir derinlik olan Abdülhak Hâmidi, Türk milletinin yetiştirdiği ileri zekâlardan biri sayarım.

Abdülhak Hâmid, kendinden önceki şiir geleneğinden ve fikir alışkanlığından, yalnız mânada değil, bir çok eserlerinde şekilde de ayrılmağa muktedir olmuş bir sanatkârımızdır.

Düşünüşünün geniş bir alana yayılması ve ölüm fikri suretinde görünen hayat muammasını çözme gayreti, onu ihmalci göstermiş olabilir. Fakat bu ihmalcilik, eserinin kalıbındadır. İçinden, onu çok dikkatli ve itinalı bir mütefekkir tanırım.

Abdülhak Hâmid hakkında, ne yazık ki, kesin hüküm verebilmek için eserlerini ve tesirlerini tamam gösterebilmiş halde değiliz. Türk aydınının onu başlı başına bir inceleme konusu olarak alması temenniye değer.

Maarif Vekili
Hasan-Ali YÜCEL

Abdülhak Hâmid 1918 de

Tekbir-i Millî

Allah - ı ekber :
Kaim onunla mihrab-u mınber.
Tekbîr-i millî, islâma rehber,
Allah - ı ekber !

Dinim bu dindir,
Allah birdir,
Haktır Peygamber,
Allah - ı ekber, Allah - ı ekber !

Zâti bir ancak, binbirdir ismi,
Hep bildik ezber,
Dindaşımızdır kuşlar, melekler,
Allah - ı ekber, Allah - ı ekber !

Allah - ı ekber derken o asker :
Hem bahr - ü hem ber,
Hem leyl - i muzlim, hem mihr - i enver,
Hem mihr - i makber
Tekrar edip der :
Allah - ı ekber, Allah - ı ekber !

Abdülhak HÂMİD

Hâmid'e Dair

Hâtıraları

Hâmid'in son mısraı

Ölümünden yirmi dört saat evveldi. Profesör doktor Akıl Muhtarla Fazıl Ahmet kendisini ziyarete gelmiştiler.

Hamid:

— Vasiyetimi yazacağım, dedi, bir kâğıt kalem veriniz.

Refikası Lüsyen Hanım sinirlenmişti:

— Beyefendi.. rica ederim...

Diye boynunu büktü.

Hamid, ısrar etti:

— Hayır, hazır iki şahit varken yazacağım.

Fazıl Ahmet, masa üstündeki bir mektubun beyaz tarafını yırtıp uzattı. Hâmid kurşun kalemle, yalnız kelimeleri yer değiştirmiş şu dört mısraı yazdı:

1 — Allaha seni emanet ettim.

4 — Ettim seni Allaha emanet

2 — Seni Allaha emanet ettim

3 — Seni ettimAllaha emanet

Sonra, başlarına koyduğu numaralarla da ilk mısraa birinciliği, ikinci mısraa dördüncülüğü, üçüncü mısraa kinciliği, üçüncü mısraa da dördüncülüğü verdi.

Hamidin vasiyeti olan bu dört mısra, onun son şiiri olmuştur.

Allah, kul

Hâmid, Sami Paşazade Sezai Beyle merdivenden iniyordu. Süleyman Nazif, meşhur mübaleğasiyle bir mısra söyledi :

Allah iniyor gibi semadan !

Hâmid, ince bir gülüşle Sezai Bey'n kulağına şu mısraı fısıldadı :

Halk etmez idim bu yüzde nadan !

Çamlıcada bir yaz günü : Hâmid'le Lüsyen..

İLERİ ADAM !

Hâmid, Türk şiirine nasıl ileri bir şair olarak doğdu ise, mezarla arasında birer adımlık üç yıl kaldığı günlerde de ileri bir adam olarak yaşadı. En son şiirlerinden biri olan (Halk), onun yeni prensiplerle nasıl bağdaştığını göstermek itibarile bilhassa üzerinde durmağa değer.

HALK

Bir ferdinim, ey büyük cemaat.
Senden dilerim bugün şefaat.
Hasren sanadır teşekküratım,
Sensin hedef-i tefekküratım,
Artar sana her nefeste deynim,
Hep sende değilmi valideynim..
Ecdadımız, âlimiz senindir,
Evlad ü ayalimiz senindir,
sensiz olamazdı kimse meşhur
Hep nadireler olurdu makhr.
Ben ferd ölürüm, beka senindir..

Kalbimdeki mehlika senindir.
Verdin bana şöyle böyle bir nam,
Ancak olamam onunla hodgam.
Zira bilirim ki ün senindir,
Dün bende olan bugün senindir.

. . . .

. . . .

Gazi bunu fi'len etti ispat,
Milliyete en büyük mükafat.

ABDÜLHAK HÂMİD

1 Şubat 1934

Hâmid'e Dair

Nükteleri

Hâmid ve ölüm

Ölüm muamması, Türk şiirine Hamidin kalemile girmiştir. O Makberden başlıyarak hemen her esernde bu karanlık düğümü çözmeğe çalıştı.

Hastalığında, kendisini teselli eden yakın bir dosta:

—Ben ölümden korkmuyorum, dedi, iğreniyorum!

Aristo'nun Türkçesi

Hamid, Esberde Aristoya şu beyti söyletir:

Mucip ne hakarete apansız?

Tarihi yazan benim, yapan siz!

Riza Tevfik bu beyitteki kafiyeye itiraz eder:

— Biri (sız) öbürü (siz).. nasıl olur?

Hamid cevap verir:

— Hayır, kafiye doğrudur. Aristo senin gibi «apansız» demez, rum şivesile «apansiz» der!

Hâmid'in hicvi

Abdülhamide hücum etmenin moda olduğu ilk Meşrutiyet günlerinde, bazı taşkın kalemler, kendilerine uymadığı için Abdülhak Hamide tariz etmişler. Hamid, onlara şu müthiş beyitle cevap veriyor:

Yayımı asmadan evvelce ben astım okumu,
Bunu inkar ediyorlarsa yesinler bo . . . (1)

---

(1) El mânâ fi batnüşair !

Mizah

Cami Hırsızları

Gazetelerde okuduk: Altı kişilik bir hırsız çetesi camileri soyarken yakalanmışlar!

Bir muharririmizi gönderip bu çapulcuların ele başısiyle konuşturduk.

Verdiği cevapları neşrediyoruz:

— Sen beş arkadaşınla beraber camileri soymuşsun.. Doğru mu?

— Evet!

— Peki, mahkemede ne cevap vereceksin?

— Kolay... Beni dâva edemezler!

— Neden?

— Çünkü ortada dâvacı yoktur!.

— Anlamadım!

Herif, acır gibi yüzüme baktı:

— Yahu, camiin bir adı da "Beytullah" değil midir?

— Evet!

— Peki, Beytullah ne demek?

— Allahın evi demek!

— O halde bu evi soyduğumdan dolayı, beni ancak ev sahibi dâva edebilir.. Onun için bizim muhakememiz de ahrete kaldı bayım.. Anladın mı?

Ben anladım amma, hâkimlere anlatabileceğini hiç zannetmiyorum!.

Kalburüstü

İki arkadaş konuşuyor:

— Ankarada çıkan "Kalburüstü" mecmuasını gördün mü?

— Evet...

— Nasıl şey?

— Fena değil.. Her ay, gazetelerde çıkan en güzel yazıları seçip neşrediyor..

— Kimlerin yazılarını almış?

— Falih Rıfkının, Peyami Safanın, Behçet Kemalin, Vâ-Nû'nun..

— Yaaaa... Merak ettim doğrusu: Vâ-Nû'nun nesini almış?

— Bir fıkrasında, başka bir muharrirden neklettiği parçayı!

— Bravoooo!.. İyi seçmişler öyleyse!

— Kalbimi nasıl buldunuz doktor?..

— Daha bulmadım madam.. Aroorum!

TARZİYE

Tan gazetesi, Ankara reportajları ismi altında bir yazı neşretmiş. Amma, ne yazı! Baştanbaşa uydurma!

Basın birliği yüksek haysiyet divanı bu yazı karşısında harekete geçmiş ve alenî ihtar cezası vermiş.

Tan sahibi Halil Lûtfi, bu mesele hakkında kendisini ziyaret eden bir muharririmizle şöyle konuşmuştur:

— Üstad, şimdi ne yapacaksın?

— Gazetelere tavzih vereceğim...

— Başka?

— İcap ederse tarziye vereceğim!

— Başka?

— Vallahi birader, keseye dokunmamak şartiyle ne isterlerse vereceğim!

Bayram

Geçen salı, tıbbiyenin 117 nci yıldönümüydü. Doktorlarımız bayram yaptılar.

Merasimden sonra kapıdan çıkan iki meslektaş konuşuyordu:

— Bu yıl, bayram daha neşeli oldu, değil mi?

— Evet..

— Neden acaba?

Öbürü, şakacı bir gülümseyişle fısıldadı:

— Kimbilir?. Belki muayene ücretleri yedi buçuk liraya çıktığı içindir!.

KUŞLU NALIN

Tefrika No. 6

Yazan: Hikmet Feridun ES

— Kâtip!..

Buna yürekten bir cevap verdi:

— Effendiciğim!.

— Ben sıcak hamamda ne içerim, sen bilirsin... Söyle bakalım!.

Kâtip hiç düşünmeden cevap verdi:

— Buzlu kayısı şerbeti, buzlu nar şerbeti, buzlu rakı...

— Bunları söyledin mi ana kadına?

Ana kadın kâtipten önce cevap verdi:

— Hepsi hazır aslanım... Hepsi hazır!. Kalıp kalıp buz buldurttuk. Erimesin diye şerbetleri, rakıları dış avluda buza koyuyor, orada aşlamasını yapıyoruz.

— Haydi bakalım Ana kadın... Göster kendini... Evvelâ rakılar gelsin... Hem de söyle fasıl başlasın gayri. Han gisi bu senin « Küçük Şeker» in? Bu karanlıkta pek gözüm seçmiyor ama bir kere iyice görelim... Bütün namlı çengiler bu gece burada olacak değil mi?.

Ana kadın cevap verdi:

— Hepsi burada aslanım!.

— Evvelâ şu Küçük şeker çıksın ortaya, boy göstersin bir yol...

Ötekilerin Macuncu zadeye yaltaklanmalarına, kedileşmelerine karşılık, şımarık bir tepeden bakışla Küçük şeker bir adım öne attı.

Macuncu zade, dirseği ve kolunun bir kısmı sağında dayandığı su dolu kurnanın içinde karşısındaki genç kadına uzun uzun baktı. Ve yayvan yayvan gülümsedikten sonra:

— Sen essahtan güzelmişsin gız! Emme yüzünü iyice göremiyorum ki.. Yansın bir kaç mum daha yahu...

Ana kadın rica etti:

— Aman ağam... Büyük kubbenin üstü açık. Görürlerse yandık gitti. Hele şimdi buraya yeni bir jandarma gumandanı gelmiş, biber gibi bir adam. Bizi şişe sokar da kebap eder alimallah!.

— Haydi bakalım buzlu içkiler gelsin... Cümbüş te başlasın!.

Yarı karanlığın bir köşesinden evvelâ ağır bir ud taksimi başladı. Bu sırada kızların bir kısmı buzlu rakıları, buzlu kayısı, nar şerbetlerini, çoğu gayetle ekşi ve türlü türlü turşulardan ibaret hamam mezelerini içeriye taşıyorlardı.

Macuncu zade sıcak hamamda büyük yudumlarla buzlu nar şerbeti yuvarlamağa, buzlu rakı içmeğe başladı.

Cümbüş tam mânasile başlamıştı. Çengiler boyunlarındaki beşibirlikleri zıngırdatarak hamamın ıslakığına karışmış, terli vücutlarile Macuncu zadenin önünde gerdan kırarken nemli derileri mumların ışığında ışıl ışıl yanıyor, parıl parıl parlıyordu.

Macuncu zadeye körpe bir kadın sakilik yapıyordu. Hamamın sıcaklığı içinde avucunda tuttuğu buzlu ve dışları terlemiş kadehler ona garip ve ürpertili bir zevk veriyor, ara sıra kadehten parmaklarına, parmaklarından dirseğine, dirseğinden de dizlerinin üstüne süzülen bir buzlu damla, acaip ve isimsiz bir lezzet haline giriyordu.

Macuncu zade, ortada kıvrak bir ahenkle oynayan Hrisantina'yı da pek beğenmiş, ona her nedense Keşişin kızı!" adını takmıştı.

Hrisantina'ya «ş» leri «s» yapan çetrefil ve şehvetli Türkçesile gazel söyletti. «Askım» kelimesini «asgim» diye söylediği gazelleri bitirdikten sonra rumca şarkılara geçti. Ve harikulâde bir ustalıkla oynadığı çifte telli esnasında boynundaki altın istavroz havaya fırlayıp göğsüne düşüyor, mum ışıkları arasında yanıp sönüyordu.

Hirisantinadan sonra Küçük şeker oynadı. İste o zaman Macuncu zade sıfırı tüketti. O kadar coştu, o kadar kendinden geçti ki rakının da verdiği ölçüsüz neşe içinde hafif bir çığlık atarak, şaka olsun diye bir bardak buzlu kayısı şerbetini, kızgın mermerin üzerinde buram buram terleyen Çopur kâtibin üstüne boşalttı. Sonra da kahkahayı patlattı.

Dökülen buzlu şerbet etraftaki kadınların da bacaklarına sıçramıştı. Küçük şeker:

— Vallahi ağa, dedi, sıcak hamamda buzlu şerbetle adam yıkamak hiç de fena olmıyacak!.

Macuncu zade bunu duyar duymaz sarhoşlara mahsus ısrarla:

— Getir ayaklarını öyleyse!. diye tutturdu.

Nuh diyor peygamber demiyordu.

Ne olmayacak sarhoş kaprisleri görmeğe alışmış olan Ana kadın:

— Peki ağam!. Şerbetle yıkanacak ayaklara tahta nalın gerekmez. Hamamda gündüzden kalmış bir «Kuşlu nalın» var. Küçük şeker onu giysin de gelsin. Gerdeğe girecek gelinler hamamda kuşlu nalın giyerler, dedi.

O zamana kadar pek neşeli görünmeyen Küçük şeker «Kuşlu nalın» ismini işitir işitmez yerinden fırladı. Zira «Kuşlu nalın» onun en zayıf tarafı idi. Bir gün ayaklarında onun gümüş ışığını görmek ne büyük, ne inanılmaz bir rüya!. İsterse yalancıktan ve muvakkat bile olsa Kuşlu nalını giymek Küçük şekere âdeta bir sarhoşluk veriyordu. Soğukluğa koştu ve Kuşlu nalınları alıp giydi.

Bu sırada dışarıdaki yaz yağmuru birdenbire durmuştu. Geniş ve büyük hasır bulunmadığı için üzeri örtülmiyen büyük kubbenin tepesindeki pencerelerden çaprazlama ve billûr tozu halinde, ay ışığı eğri eğri sütunlarla memmerlerin, kurna setlerinin ve iç göbek taşının üstüne vuruyordu.

Pencereler maskelenmediği için ve bu tarafta ışık yanmadığından mehtap elle tutulacak bir halde idi.

— Arkası var —

Bizim Kıymetlerimiz

— Başı 6 ıncı sayfada —

— Bizde opera binası yapılmak tasavvurundan haberdar mısınız?

— Böyle bir tasavvuru duymaktayım. Memleketimizde senelerdenberi tahayyül ettiğim millî bir opera binasını kurulmuş görmek ve onun sahnesinde bir defacık olsun bizzat oynamak bahtiyarlığına ermek... Bu benim en tatlı saadet rüyamdır!,

— Eğer bu yapılırsa başarılarınız şimdikinden daha üstün, daha geniş ölçüde mi olabilecek?

— Opera binası yapıldıktan ve tam bir sanatkâr kadrosu teşekkül ettikten sonra elbette bugünkünden daha fazla varlık gösterilmesi pek tabiîdir.

— Talebenizde en çok beğendiğiniz ve onlara tavsiye ettiğiniz şeyler nedir?.

— Çalışmak ve tevazu...

Konuşmayı bitirip teşekkürlerle ayrılırken, yarının kendilerinden bahsettirecek öteki yıldızlarını sayın okuyucularıma tanıtmak için sanat cennetinin kapısından kimbilir daha kaç defa gireceğimi düşünerek seviniyorum.

İbrahim DELİDENİZ

●

Gelecek Sayıda:

Tıbbın yarınki mucizeleri

Yazan :

Dr. Kemal Saracoğlu

Kıymetli ve mütefekkir doktorumuz Kemal Saracoğlunun bu çok dikkate değer makalesi bu sayımıza yetişemedi. Gelecek nüshamızda neşredeceğimizi özür dileyerek bildiriyoruz.

●

Devlet Konservatuvarımızın kıymetli sopranosu

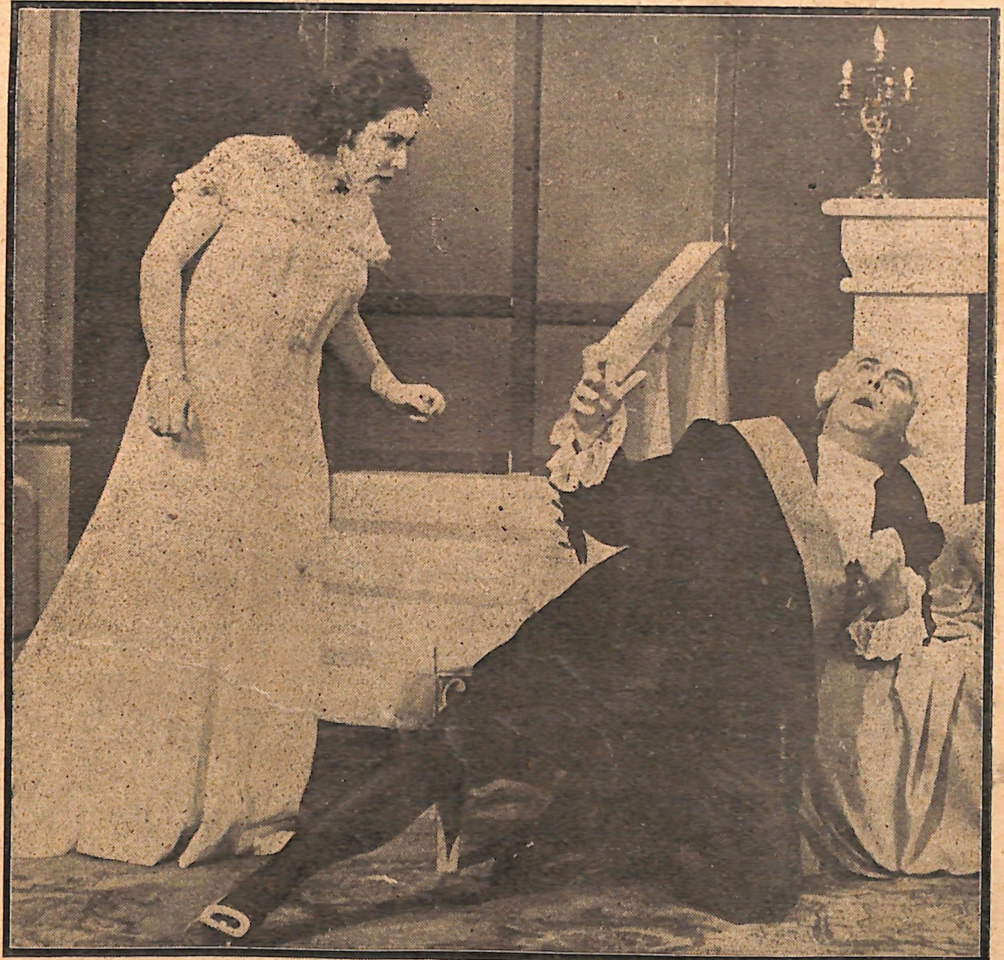
Mesude Çağlayan

Millî üstatlarımızın bu altın sesli yıldızı, Akbabanın hususî Ankara muhabiri Arkadaşımız İbrahim Delideniz'e sanat hayatını anlatıyor. Pek nefis fotoğraflarla . .

●

Satılmış Nişanlı'dan bir sahne: Ortada Nurullah Şevket . .

Toska, ikinci perdeden bir sahne

A K B A B A

Gençler için üç müsabaka açıyor :

ŞİİR - HİKÂYE - KARİKATÜR

AKBABA, bu sayısında gençler için üç müsabaka açıyor : ŞİİR, HİKÂYE, KARİKATÜR

MÜSABAKA ŞARTLARI ŞUNLARDIR:

1 — Şiirler vezinli ve kafiyeli olacaktır. 2— Hikâyeler, tercüme veya adapte olmıyacak, bizim hayatımızın hikâyesi olacaktır. 3 — Şiirler ve hikâyeler daktilo ile okunaklı olarak kâğıdın bir yüzüne yazılacaktır. 4 — Karikatürler çini mürekkebile çizilmiş olacak ve mevzuları bulunacaktır.

KAZANANLARA HEDİYELERİMİZ:

1 — Şiirde veya hikâyede, yahut karikatürde birinciliği kazanana bir yıllık Akbaba abonesi hediye edilecek ve hem eseri, hem de muharririn, yahut ressamın fotoğrafı neşredilecektir. 2 — İkinciliği kazanana altı aylık Akbaba abonesi hediye edilecek ve eseri neşredilecektir. 3 — Üçüncülüğü kazanana üç aylık Akbaba abonesi hediye edilecek ve eseri neşredilecektir.

MÜDDET : Nisan sonuna kadardır. Zarfın üzerine (Akbaba Müsabaka Memurluğuna) yazılması rica olunur.

Abdülhak Hâmid'in Son Eserine Dair Hâtıralar

—Başı 4 üncü sayfada —

«Kanunî'nin vicdan azabı» iki perdelik manzum bir piyestir; her perdesi dört tablodan mürekkeptir. Bu eserin en mühim hususiyeti, aruz ve hece vezinlerinin karışık olarak kullanılmış olmasında gösterilebilir; hattâ bazan aynı bir «Tirade» içinde hem aruzun hem hecenin muhtelif vezinlerine tesadüf edilir. Hâmid bu suretle manzum piyeslerdeki ahengin ittiradını izale etmek ve ayni zamanda ahengin mâna tahavvüllerile beraber değişmesini temin ederek manzum tiyatro tekniğinde yeni bir çığır açmak istemiştir. Bilhassa bu bakımdan eser çok mühimdir. İkinci bir hususiyet olarak da mevzuun tek bir vak'a şeklinde tertibinden ziyade, tarihin aynı bir mevzu etrafındaki muhtelif vak'alarını muhtelif tablolarla temsil etmesinde gösterilebilir. Bu suretle Hâmid vak'adan ziyade vak'a kahramanlarının ruhî vaziyetlerini tespite ehemmiyet vermiş demektir.

Meselâ birinci perdede (Kanunî) bir takım entrikalar yüzünden idam ettirdiği kahraman oğlu şehzade Mustafanın ölümünden duyduğu «vicdan azabı» nı bazan bir mazeret gölgesile karıştırarak, bazan da baba kalbini yakan sönmez ateşleri ifşa ederek anlatır:

Ne için oğlumun olsun diyorum şan-u-şeref?
Her muhâribde olur ayni emel, ayni hedef.

Bu kadarcık bir mazeret bir babâ kalbindeki azabı nasıl dindirebilir? Onun için Kanunî Hurrem Sultana söylediği şu sözlerle hakikatte kendi vicdanına karşı kendi kendini müdafaaya çalışır:

İstedim tecribe etmek, lâkin
Olmuyor nez'i hakikat mümkin!
O kazanmış idi askerlerimi,
Alacak vehmine düştüm yerimi!
Oradan koptu kıyâmet, ma'lûm;
Denilir zulm edip oldum mazlûm!

Fakat bu acı müdafaaya rağmen cinayet levhası hâlâ gözünün önündedir:

Hâlâ oluyor o vak'a cârî;
Benden size oldu belki sârî
Hâlâ Gözümün önünde cellâd,
Hâlâ Kafamın Tasında feryâd!

Kanunî bu elîm azabı uykusunda bile çekmekten kurtulamamıştır; meselâ rüyasında gördüğü bir ruhla geçirdiği fecî muhavereyi şöyle anlatır:

Bana rü'yâda görünmüş idi bir cism-i lâtif;
Âhiretten geliyormuş, işi ettim ta'rif:
— Kimsenin yok, dedi, Ukbâda bu işten haberi!
Ne o Maktûlü bilen var, ne de katil pederi!

— Hâlıkın nerde, dedim, mahkeme-i Kübrası?
Kime râci olacak tecziyemin icrâsı?
— Dediğin mahkeme vicdan'da; nedâmet de cezâ!

Âhiret hâli değil ma'lûmun,
Kimbilir nerde senin mahdûmun?
... Uhrevinin bu cevâbında olan mefhûmun
Şöyle tefsir ile teşrihi olur zikre sezâ:
Gökten inmekte bu bir mâide-i istihzâ.

İkinci perdede Kanunî'nin İrana iltica edip orada idam ettirilen diğer oğlu şehzade Bâyezîd görünür: İlk vicdan azabının padişaha kâfi gelmediğini gösteren perdede şehzadenin İran hayatından muhtelif tablolar görüldükten sonra sıra ölüm levhasına gelir; Şah Tahmasb'ın başrakkasesi yaralı şehzadeyi sevdiği için ölümden kurtarmak istediğini anlatır; fakat şehzade bu teklife razı değildir; can çekişirken şu cevabı verir:

— Hayattan kurtar beni, hayattan.
Ben sağ kalırsam zâyiâttan olurum, zayiattan.
Hep canlıların canına, cananına la'net.
Teşdid ile hem inine, hem anına la'net.

Birinci beyti hece, ikinci beyti aruz veznile söylenen bu sözlerde Kanunî Sultan Süleymanın vicdan azabına Abdülhak Hâmidin ihtiyarlık azabı da karışmış gibidir.

İsmail Hâmi DANİŞMEND

Dost Görünen Düşman!

3 Dâhinin 3 Hikâyesi

YAZANLAR:

1 — Tarih babası: HERODOTUS
2 — Hint Feylesofu: BEYDEBA
3 — Türk Feylesofu: MEVLÂNA CELÂLETTİNİ RUMİ

İngilizceden, Arapçadan, Farsçadan Türkçeye çeviren:

Ömer Rıza Doğrul

Pek yakında AKBABA yayını arasında çıkıyor

●

Akbaba müessesesi, geçen yazdan beri en güzel fikir, san'at ve mizah eserlerini neşreden bir (Yayın Evi) kurmuştur. Akbaba Yayın evinin bastığı kitaplar şunlardır:

1 — **Beşik**: Yusuf Ziya Ortaç [ikinci baskısı da kalmamıştır.]

2 — **Hecenin On Şairi**: [kalmamıştır].

3 — **Yirmi Yılın Şiirleri ve Şairleri**: [kalmamıştır].

4 — **Goç**: Yusuf Ziya Ortaç (roman) ancak kırk, elli tane kalmıştır. 100 kuruş.

5 — **Ocak**: Yusuf Ziya Ortaç. [bitmek üzeredir] 50 kuruş.

6 — **Türkün kitabı**: Dr. Mustafa Hakkı Akansel'in kıymetli eseri. 50 kuruş.

7 — **Millet ve İnsan**: Peyami Safa. [pek az kalmıştır] 75 kuruş.

8 — **Sabah Kuşları**: (şiirler) Şükûfe Nihal. 50 kuruş.

9 — **Kırmızı Entarili Kız**: Rus edebiyatının şaheseri. Anton Çekof'un romanı. 150 kuruş. [pek az kalmıştır].

PARFÜM SOLİD
MAKBULE GEÇECEK GÜZEL BİR HEDİYEDİR

7000 SENE EVVEL

Meşur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BU GÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR
Bira besler, serinletir, neşe verir

Sahibi: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer: İstanbul Halk matbaası

PUDRALAR MODASINDA

Yeni ve fevkalâde bir TEBEDDÜL

Mübalâğalı gayri tabiî "Makyaj„ kalmadı

Cilde sürülecek gayri mer'i yeni bir pudra, tabiî bir güzellik verir.

Parisin şık kadınları, yeni bir moda icat etmişlerdir. Bütün gün sabit duran ve hiç parlaklık izi bırakmayan, bir gül teni veren yeni bir pudra bulmuşlardır

Bunun sırrı: İpekli elekten üç defa geçirilmiş en saf ve en ince pudrayı iki defa krema köpüğü ile karıştırılması usulü ile izah edilebilir. Fransız kimyagerlerinin senelerce araştırmaları neticesinde elde edilen bu usul, Tokalon müessesesinin inhisarı altındadır. Bu yeni Tokalon pudrası, artık parlak burunlara ve yağlı ciltlere ebediyen son vermiştir. Cildinize, sekiz saat zarfında "Mat„ duran nefis ve güzel bir renk verir. Rüzgârda ve yağmurda ve hattâ terlemede cildinizi parlak göstermez. "Fini Mat„ Tokalon pudrasını kullanırsanız simanıza bir gül yaprağının tazeliğini ve güzelliğini bahşeder, sevimliliğinizi ve cazibenizi bir kat daha arttırırsınız. On muhtelif ve yeni cazip renkte olan Tokalon pudrasından birini intihap ediniz.

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBİN
Her Eczanede bulunur.
P. K. 1255
Reçete ile satılır.

Dost Görünen Düşman!

3 Dâhinin 3 Hikâyesi

YAZANLAR:

1 — Tarih babası: HERODOTUS
2 — Hint Feylesofu: BEYDEBA
3 — Türk Feylesofu: MEVLÂNA CELÂLETTİNİ RUMİ

İngilizceden, Arapçadan, Farsçadan Türkçeye çeviren:

Ömer Rıza Doğrul

Pek yakında AKBABA yayını arasında çıkıyor

●

Akbaba müessesesi, geçen yazdan beri en güzel fikir, san'at ve mizah eserlerini neşreden bir (Yayın Evi) kurmuştur. Akbaba Yayın evinin bastığı kitaplar şunlardır:

1 — **Beşik**: Yusuf Ziya Ortaç [ikinci baskısı da kalmamıştır.]

2 — **Hecenin On Şairi**: [kalmamıştır].

3 — **Yirmi Yılın Şiirleri ve Şairleri**: [kalmamıştır].

4 — **Goç**: Yusuf Ziya Ortaç (roman) ancak kırk, elli tane kalmıştır. 100 kuruş.

5 — **Ocak**: Yusuf Ziya Ortaç. [bitmek üzeredir] 50 kuruş.

6 — **Türkün kitabı**: Dr. Mustafa Hakkı Akansel'in kıymetli eseri. 50 kuruş.

7 — **Millet ve İnsan**: Peyami Safa. [pek az kalmıştır] 75 kuruş.

8 — **Sabah Kuşları**: (şiirler) Şukûfe Nihal. 50 kuruş.

9 — **Kırmızı Entarili Kız**: Rus edebiyatının şaheseri. Anton Çekof'un romanı. 150 kuruş. [pek az kalmıştır].

PARFÖM SOLİD
MAKBULE GEÇECEK GÜZEL BİR HEDİYEDİR

7000 SENE EVVEL

Meşur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BU GÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR
Bira besler, serinletir, neşe verir

Sahibi: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer: İstanbul Halk matbaası

PUDRALAR MODASINDA

Yeni ve fevkalâde bir

TEBEDDÜL

Mübalâğalı gayri tabiî "Makyaj„ kalmadı

Cilde sürülecek gayri mer'i yeni bir pudra, tabiî bir güzellik verir.

Parisin şık kadınları, yeni bir moda icat etmişlerdir. Bütün gün sabit duran ve hiç parlaklık izi bırakmayan, bir gül teni veren yeni bir pudra bulmuşlardır

Bunun sırrı: İpekli elekten üç defa geçirilmiş en saf ve en ince pudrayı iki defa krema köpüğü ile karıştırılması usulü ile izah edilebilir. Fransız kimyagerlerinin senelerce araştırmaları neticesinde elde edilen bu usul, Tokalon müessesesinin inhisarı altındadır. Bu yeni Tokalon pudrası, artık parlak burunlara ve yağlı ciltlere ebediyen son vermiştir. Cildinize, sekiz saat zarfında "Mat„ duran nefis ve güzel bir renk verir. Rüzgârda ve yağmurda ve hattâ terlemede cildinizi parlak göstermez. "Fini Mat„ Tokalon pudrasını kullanırsanız simanıza bir gül yaprağının tazeliğini ve güzelliğini bahşeder, sevimliliğinizi ve cazibenizi bir kat daha arttırırsınız. On muhtelif ve yeni cazip renkte olan Tokalon pudrasından birini intihap ediniz.

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Her Eczanede bulunur.

P. K. 1255

Reçete ile satılır.

ZAVALLI HÂZIM!

Yıktın perdeyi, eyledin viran!..